

Κίτρινα Γιλέκα: Μπορεί η Μεσαία Τάξη να είναι Επαναστατική;

Κείμενο των Lundimatin προς μία ψύχραιμη υπεράσπιση των Κίτρινων Γιλέκων. Η Lundimatin είναι μία ριζοσπαστική ομάδα με έδρα το Παρίσι, η οποία από το 2014 κατέχει τη θέση της στον χώρο της Γαλλικής διανόησης και της ανατρεπτικής σκέψης. Οι ίδιοι βρέθηκαν καλεσμένοι της Βαβυλωνίας τον περασμένο Μάη στο B-FEST 7 σε μία εκδήλωση με θέμα τα σύγχρονα κινήματα & εξεγέρσεις: Μάιος '68, Δεκέμβρης '08, ZAD.

Το κείμενο δημοσιεύθηκε στο τεύχος 168 του ηλεκτρονικού περιοδικού Lundi matin στις 3 Δεκεμβρίου 2018 με τίτλο «Gilets Jaunes: La Classe Moyenne Peut-Elle Être Révolutionnaire?»

Μετάφραση: Χρήστος Καραγιαννάκης, μεταπτυχιακός φοιτητής φιλοσοφίας ΕΚΠΑ

«Με τα κίτρινα γιλέκα, η μεσαία τάξη κάνει μια εκθαμβωτική είσοδο στην πολιτική σκηνή»

Στο κίνημα των κίτρινων γιλέκων έχουμε να κάνουμε με τη μεσαία τάξη. Όχι με κανονικούς, «πολιτικοποιημένους» ανθρώπους (επιμένουμε στα εισαγωγικά), αλλά με κανονικούς ανθρώπους, τελεία και παύλα.

Ποιο είναι, λοιπόν, το πρόβλημα της μεσαίας τάξης από μια επαναστατική οπτική ματιά; Έχει το μειονέκτημα ότι δεν ενσαρκώνει κάποια συγκεκριμένη καταπίεση, απ' την οποία θα έλειπε μόνο ένα είδος επαναστατικότητας για να τη συμπληρώσει. Παράλληλα, οι προλετάριοι και οι παρίες, απ' την οπτική γωνία των επαναστατών, αν και δεν βρίσκονται πάντα στη σωστή μεριά βρίσκονται συνήθως στην ασφαλή μεριά. Ο επαναστάτης στέκεται

κατευθείαν αλληλέγγυος με τον προλετάριο, τον φτωχό, τον κοινωνικά αποκλεισμένο, τον στιγματισμένο. Κι αν ο λόγος του δεν είναι πολύ καθαρός, τουλάχιστον είναι η κατάσταση του.

Η μεσαία τάξη είναι η κατεξοχήν **μη-τάξη**, αυτή από μόνη της αρκεί για να καταρρίψει κάθε κυρίαρχο λόγο περί τάξεων. Προσθέτει στη σύγχυση του ήδη υπάρχοντος λόγου τη δικιά της μπερδεμένη κατάσταση. Πάραυτα, με τα κίτρινα γιλέκα, η μεσαία τάξη κάνει μια εκθαμβωτική είσοδο στην πολιτική σκηνή.

Το κίνημα αυτό φαίνεται να λαμβάνει υπ'όψιν του όλα τα κεκτημένα των προηγούμενων αγώνων. Από στρατηγική άποψη, θέλει να είναι αυτόνομο, χωρίς να αναθέτει σε κόμματα ή σε συνδικάτα. Από άποψη κινήσεων, επιλέγει την έκρηξη, αρνείται τους τόπους που του επιβάλλουν και υιοθετεί βίαιες κινήσεις. Από πολιτική άποψη, δεν είναι τίποτα, τίποτα, παρά άρνηση. Δεν έχει προβάλλει ακόμα έναν ενιαίο λόγο. Δεν έχει ακόμα κάποιον χώρο οργάνωσης, εκτός απ' τα κοινωνικά δίκτυα. Προς το παρόν, αυτή η μεγάλη μάζα ανθρώπων που δρουν δεν έχουν συζητήσει πολιτικά παρά μόνο μ' έναν ανεπίσημο τρόπο, κατά τη διάρκεια της δράσης, στα οδοφράγματα, γύρω από μια φωτιά. Παρ' όλα αυτά, το κίνημα στην πραγματικότητα επιβεβαιώνει ένα πράγμα: την αποφασιστικότητά του, τον απατρονάριστο και μη-ελέγξιμο χαρακτήρα του. Από τον ερχομό της 24ης Νοεμβρίου στο Παρίσι, το κίνημα μιλά ήδη για επανάσταση.

Τα κίτρινα γιλέκα, είναι αυτό το σχεδόν ακατανόητο απ' την επαναστατική πλευρά πράγμα, είναι η μεσαία τάξη, το αιώνια ευερέθιστο κομμάτι της κοινωνίας.

Φυσικά κάποιοι μιλούν για προλεταριοποίηση, λέγοντας ότι πρόκειται για την κατώτερη μεσαία τάξη. Αλλά το σημαντικό δεν είναι αυτό. Το σημαντικό είναι να μπορούμε να κατανοήσουμε ότι η επανάσταση δεν έρχεται για να κολακέψει κανέναν, ούτε έρχεται ανταποκρινόμενη στα θεωρητικά μας σχήματα. Η επανάσταση φέρνει τα πάνω κάτω πάντα, αλλιώς δεν είναι επανάσταση.

Ορίστε λοιπόν, τα κίτρινα γιλέκα φέρνουνε τα πάνω κάτω στους παρατηρητές τους, στις προβολές των «προχωρημένων» ανθρώπων, των «πολιτικά συνειδητοποιημένων». Δεν είναι θέμα προκαταλήψεων, αλλά είναι θέμα ηθικής απόστασης. Δεν μπορούμε να το θέσουμε διαφορετικά: θέλουμε την επανάσταση, αλλά δεν θέλουμε να ξεκινήσει από 'κει. Μέχρι σήμερα, περιμέναμε να επαναστατήσουν κάποιες συγκεκριμένες γειτονιές. Αν πιστεύαμε έστω και λίγο στην εξέγερση ενάντια στον εργασιακό νόμο, ποντάραμε στους εργαζόμενους στον σιδηρόδρομο. Αλλά εδώ που συμβαίνει, δεν μπορούμε να το πιστέψουμε.

Στην πραγματικότητα, η κατάσταση είναι πολύ πιο ανοιχτή απ' ότι φαίνεται και αυτό δικαιολογεί το ότι πιστεύουμε σ' αυτήν, ακόμα κι αν τίποτα δεν μπορεί να επιβεβαιώσει ότι αυτό το επαναστατικό έμβρυο που περιέχει, θα εκκολαφθεί και θα νικήσει.

Κατ' αρχάς, πρέπει να θυμόμαστε ότι ένα κίνημα εξαρτάται απ' τις δυνάμεις που θα εμπλακούν ή όχι στη μάχη. **Αν οι επαναστάτες απομακρυνθούν και φυλαχθούν απ' την μπερδεμένη κατάσταση, η δύναμη του κινήματος κάμπτεται.** Αν υποθέσουμε ότι αυτό το κίνημα θα κερδίσει κι άλλη δυναμική, θα παραμείνει μπερδεμένο, είτε είναι λιγότερο είτε περισσότερο αντιδραστικό.

Επίσης, πρέπει να πάρουμε στα σοβαρά αυτό που συμβαίνει. Πώς φτάνεις σε μια κατάσταση όπου οι άνθρωποι που είναι προγραμματισμένοι να μην αντιδρούν και στην καλύτερη των περιπτώσεων να στοχεύουν σε μια αστεία ανατροπή, να είναι αυτοί που επαναστατούν πραγματικά;

Ακόμα κι αν δεν πρέπει να αποκλείσουμε την πιθανότητα αυτή η προσπάθεια να επιφέρει κάτι χειρότερο, πρέπει να αναστείλουμε τον διαχωρισμό **Δεξιά/Αριστερά**, η οποία εδώ δεν μας επιτρέπει να κατανοήσουμε αυτό που συμβαίνει.

Τι εκφράζουν τα κίτρινα γιλέκα; Την αίσθηση του οικονομικού στραγγαλισμού. Αμέσως, αντιδρούμε και λέμε: «Δηλαδή αυτοί οι άνθρωποι σκέφτονται μόνο την τσέπη τους;». Έτσι

απογοητευόμαστε: «Δηλαδή τι; Το προϊόν του κυρίαρχου τρόπου ζωής είναι μπροστά στα μάτια μας (το τέλος του κόσμου) κι αυτοί ξεσηκώνονται για ένα θέμα φορολογίας;».

Οι κοινωνικές συνθήκες είναι πολιτικές συνθήκες, η κοινωνιολογία είναι η στρωματοποιημένη πολιτική. Κάθε κατάσταση αντιστοιχεί σε μια σχέση με το χρήμα, την οποία πρέπει να γνωρίζουμε. Οι πλούσιοι αστειεύονται με το χρήμα, δεν αποτελεί ποτέ ένα πρόβλημα γι' αυτούς. Ο πλούσιος είναι αυτός που είναι πολύ πλούσιος για να σκεφτεί το χρήμα. Θα μπορούσαμε να πούμε: αυτός είναι το χρήμα. Ο επαναστάτης, επίσης, δεν σκέφτεται το χρήμα, αλλά το κάνει επειδή δεν ξεχνάει ότι δεν αποτελεί παρά μια καθαρή σύμβαση. Γνωρίζει ότι οτιδήποτε σχετίζεται με το χρήμα προκαλεί μια σαγήνη. Γι' αυτόν, το χρήμα ανυψώνει μια συγκεκριμένη θρησκευτική πρακτική που έχει σαν απόλυτο στόχο των ισοπέδωση των πάντων.

Έτσι, για τελείως διαφορετικούς λόγους, ο πλούσιος και ο επαναστάτης έχουν την ίδια μη-ανησυχία για το χρήμα. Αντιστρόφως, το να είσαι φτωχός, είναι όταν η ανησυχία για το χρήμα είναι έσχατη, η μέγιστη δυνατή, σε σημείο που η πλήρης παραίτηση φαίνεται να μπορεί να την αντισταθμίσει και σχεδόν να μας κάνει να την ξεχάσουμε, κάνοντας τη στέρηση μια φυσιολογική κατάσταση. Η κατάσταση της φτώχειας επιβάλλεται σχεδόν μοιραία. Για μια σειρά λόγων ή ακόμα και παράλογων κινδύνων, το να είσαι φτωχός, είναι πάντα με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, το να είσαι στο στάδιο της αποδοχής- γιατί απ' τη στιγμή που δρας διαφορετικά, σταματάς να είσαι φτωχός. Απ' τη στιγμή που μαστορεύουμε, κάνουμε λαθρεμπόριο, κάνουμε ό,τι μπορούμε για να πάψουμε να ταυτιζόμαστε μ' αυτήν την κατάσταση, το πετυχαίνουμε, είτε με νόμιμα μέσα είτε όχι. Ο φτωχός, είναι αυτός που δεν γίνεται ένας «ληστής», μεταξύ άλλων.

Γενικά μιλώντας, το να «σπας» τη φτώχεια, σημαίνει πρώτα απ' όλα να «σπας» τη μοιρολατρία. Η μεσαία τάξη, συχνά υπό τη μορφή ενός οικογενειακού success story, κρατά αυτή την κατάσταση ως ανάμνηση της νίκης επί της φτώχειας. Στην

πραγματικότητα,, η ανάμνηση αυτή την στοιχειώνει περισσότερο σαν ένα τραύμα· το τραύμα της πραγματικής, αποθηκευμένης στη μνήμη δυνατότητας της υποχώρησης της φτώχειας.

Η ανησυχία για το χρήμα είναι μόνιμη και διογκώνεται όσο περισσότερο έχουμε πρόσβαση σ' αυτό. Ανήκεις στη μεσαία τάξη όταν κερδίζεις αρκετά χρήματα ώστε, συνειδητά ή μη, να σκέφτεσαι μόνο αυτό. Για τον άνθρωπο της μεσαίας τάξης, αυτή είναι η κατάσταση που του αξίζει. Αυτή η κατάσταση απαιτεί μια σειρά κοινωνικών επιτευγμάτων χωρίς τα οποία υποχωρεί: η δουλειά, η σεβαστή δουλειά, τα παιδιά, το σπίτι, η άνεση, η καλή εικόνα, η απόκτηση ενός αριθμού τεχνολογιών και αντικειμένων, οι διακοπές και φυσικά τα αμάξια.

Με όρους κοινωνικής ψυχολογίας, όταν βρίσκεσαι στη μεσαία τάξη, δεν βρίσκεσαι στη χαλαρή μεριά η οποία έχει ξεπεράσει τη φτώχεια: βρίσκεσαι, κυριολεκτικά, χωμένος ανάμεσα στον ανέφικτο στόχο να γίνεις πολύ πλούσιος ώστε να μη σκέφτεσαι το χρήμα και στη μόνιμη πραγματικότητα του κινδύνου της κοινωνικής υποβάθμισης. Δεσμεύεσαι απ' το οικονομικό στοιχείο, ζεις με βάση το κέρδος και κάνεις πράγματα που θες ή σκέφτεσαι αυτά που θα ήθελες να κάνεις. Ίσως να μην υπάρχει άλλη κοινωνική θέση όπου να ξέρουμε τόσο καλά τι είναι το χρήμα.

Τι είναι το χρήμα; Είναι μια καθαρή σύμβαση αλλά αυτό δίνει ζωή στον κόσμο και η μεσαία τάξη είναι το κέντρο αυτού του κόσμου. Όταν πατάμε και με τα δύο πόδια στη γη, το χρήμα δεν είναι μόνο μια σύμβαση, αλλά είναι μια καταναγκαστική δύναμη.

Λοιπόν, αυτό το συναίσθημα κρύβεται πίσω απ' τη γέννηση των κίτρινων γιλέκων. Οι οικονομικοί εξαναγκασμοί είναι σημαντικοί. Βιώνονται σαν μία δύναμη που σε υποχρεώνει για κάποια πράγματα και απαγορεύει κάποια άλλα.

Τα λεφτά είναι μια σταθερή οδύνη. Τα λεφτά κερδίζονται με οδύνη.

Είναι ο κόμπος στο στομάχι όταν ανοίγεις το γραμματοκιβώτιο, αυτό που δεν προσεγγίζεται και γίνεται μια εμμονή, όλα αυτά

που δεν μπορούμε να αγοράσουμε, όλα αυτά που έχουμε και δεν μας γεμίζουν ποτέ, το προσδοκώμενο τέλος του μήνα, το σύνολο των λογαριασμών, το αίσθημα του στραγγαλισμού που μπορούμε να επιλέξουμε να αγνοούμε αλλά δεν εξαφανίζεται ποτέ πλήρως, το οποίο είναι πάντα εδώ και βασιλεύει.

Θεωρούμε συνήθως ότι αυτό για το οποίο αξίζει να επαναστατήσουμε είναι η καθαρή αδικία, το να μην μπορείς να ζήσεις μια «κανονική ζωή». Μα αυτό για το οποίο αξίζει εξίσου να επαναστατήσουμε είναι η ίδια η κανονικότητα, ο τρόπος με τον οποίο πληρώνουμε τη «χαρά» και την «ευκαιρία» να ζήσουμε μια κανονική ζωή.

Κατά συνέπεια, η στιγμή κατά την οποία η μεσαία τάξη δηλώνει ότι αυτή η κυβερνητική απόφαση είναι η σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι και δρα ανάλογα, είναι η στιγμή που επιβεβαιώνεται η κοινωνική αλήθεια που όλοι βιώνουν: οι οικονομικοί εξαναγκασμοί είναι πολιτικοί εξαναγκασμοί. Όταν πατάμε και με τα δύο πόδια στη γη, όταν το καθήκον μας είναι να σκεφτούμε όπως κάθε άλλος άνθρωπος, όταν δεν υπάρχει λόγος να σκεφτούμε ότι υπάρχει κάτι άλλο πέρα απ' τον κόσμο του χρήματος, τότε ένας φόρος, μία μη-αναπροσαρμογή του μισθού, κάθε διάταγμα που αφορά την οικονομία βιώνεται ευθέως ως μία δύναμη που ασκείται, ως μία ύβρις.

Αυτό μπορεί σε οποιαδήποτε στιγμή να εξελιχθεί σε εξέγερση. Δεν έχει νόημα να αναρωτιόμαστε γιατί αυτή η συγκεκριμένη σταγόνα ανάμεσα σε τόσες άλλες. Φαίνεται ότι αυτή η σταγόνα προσφέρει την ιδανική ευκαιρία.

Αυτά είναι τα μόνα λόγια που μπορούμε να προσδώσουμε στο κίνημα των κίτρινων γιλέκων: κάθε οικονομικός εξαναγκασμός είναι ένας πολιτικός εξαναγκασμός.

Ό,τι προσθέτουμε μετά απ' αυτό είναι μια γενίκευση. Η οικονομία από μόνη της είναι ένας καθαρός πολιτικός εξαναγκασμός. Και μιας και τα πάντα τριγύρω μας φορούν τον μανδύα της οικονομίας, πρέπει να αντικρίσουμε την οικονομία ως

αυτό που είναι: ένα ολοκληρωτικό καθεστώς.

Αυτό που προσθέτουμε είναι ότι ο γενικός εξαναγκασμός, ο εξαναγκασμός των εξαναγκασμών, είναι η εργασία. Η δουλειά δεν είναι ένας τρόπος ζωής, ούτε καν ένας τρόπος επιβίωσης. Δεν έχει να κάνει με το τι σου αρέσει ή δεν σου αρέσει να κάνεις στη ζωή σου. Και ακόμα κ' αν αγαπάτε αυτό που κάνετε για δουλειά, θα δείτε σχετικά γρήγορα ότι αυτό που αγαπάτε σ' αυτήν σύντομα θα το καταστρέψει η ίδια.

Η οικονομική καταπίεση σηματοδοτεί ότι πρέπει να προσδώσουμε έναν καθαρά πολιτικό προσδιορισμό στην εργασία. Το να εργάζεσαι σημαίνει να συνεργάζεσαι με τη μηχανή, την οικονομική μηχανή που καταστρέφει τα πάντα, που σήμερα απειλεί επισήμως τον άνθρωπο και τη ζωή. Δεν είναι κάτι άλλο. Είναι το σημείο όπου το τέλος του κόσμου και το τέλος του μήνα, όπως θα έλεγαν κάποιοι άλλοι, είναι ένα και το αυτό. Εργασία είναι η εργασία για το τέλος του κόσμου.

Ο Μακρόν προσπαθεί να απαντήσει και στις δύο ερωτήσεις και γνωρίζουμε με ποιον τρόπο. Εμείς λέμε ότι ο μόνος τρόπος για να απαντήσεις, ο απελευθερωτικός τρόπος, είναι να αρνηθείς να εργαστείς. Όχι μόνο η απεργία αλλά να πάρεις την απόφαση να πηδήξεις απ' το πλοίο πριν βυθιστείς μαζί του. Σ' αυτήν την ιστορία, οι ποντικοί δεν είναι αυτοί που εγκαταλείπουν το πλοίο αλλά αυτοί που μένουν. Αυτοί που συνεχίζουν να λένε στον κόσμο ότι θα φύγουν, ότι θα βρουν λύσεις, συνεχίζοντας την ίδια χαζή, καταστροφική, εξευτελιστική ζωή.

Η εργασία είναι ένας κοινωνικά κατασκευασμένος εθισμός. Αν ο καπιταλισμός μολύνει, είναι γιατί πρώτα απ' όλα δηλητηριάζει εμάς. Είτε έχουμε μια δουλειά και δηλητηριαζόμαστε εθελοντικά (και εμείς οι ίδιοι και ο πλανήτης), δεν ξέρουμε καν πως να σταματήσουμε και δουλεύουμε παντού στις μετακινήσεις μας, στο σπίτι, παντού. Είτε δεν έχουμε δουλειά και ψάχνουμε μία γιατί μας λείπει.

Τσιγάρο, αλκοόλ, τζόγος: είναι γνωστό, το κράτος τρέφεται απ'

τους εθισμούς μας, δεν μπορούμε να πιστέψουμε ότι έχει το παραμικρό ενδιαφέρον στο να λήξει αυτή η κατάσταση. Και γι' αυτό οι άνθρωποι (με το δίκιο τους) μπορούν να λένε ότι το κράτος φορολογεί και τρέφεται απ' την εργασία μας. Είναι αλήθεια, το κράτος τρέφεται και απ' τον εθισμό μας στην εργασία. Αλλά πέρα απ' αυτές τις δευτερεύουσες σκέψεις, αυτοί που μας κυβερνούν έχουν έναν ξεκάθαρο στόχο: να κρατήσουν τους ανθρώπους εντός των ορίων των υπάρχουσών δομών. Να κάνουν τους ανθρώπους όλο και πιο πολύ να εξαρτώνται απ' την εργασία και την οικονομία.

Κυριολεκτικά και πολιτικά: να κάνουν τους ανθρώπους όλο και πιο εξαρτημένους.

Το κίνημα των κίτρινων γιλέκων, αν θέλει να ρίξει την κυβέρνηση έχοντας μια προοπτική από πίσω του, πρέπει να αυτοπροσδιοριστεί σαν ένα κίνημα καταστροφής της οικονομικής εξάρτησης. Όμως, όλοι ζούμε δηλητηριασμένοι. Αυτό που συνεπάγεται αυτή η κατάσταση είναι ολοφάνερο και πρέπει να μιλήσουμε γι' αυτό, να το συζητήσουμε μεταξύ μας. Να μιλήσουμε μεταξύ μας όμως, όχι με την εξουσία. Είναι σημαντικό να σταματήσουμε να πιστεύουμε ότι η δυνατότητα για αλλαγή βρίσκεται στη μεριά της εξουσίας, στη μεριά που γίνονται όλα ανέκαθεν. Πρέπει να αντισταθούμε στη λογική του «το μη χείρον βέλτιστον», στον κοινωνικό εκβιασμό. Η εξουσία έχει εφεξής την πραγματικότητα απέναντί της.

Από πολιτική άποψη, τι είναι το τέλος του κόσμου; Είναι το πρόβλημα το οποίο κάθε δύναμη κοινωνικής ανατροπής πρέπει οπωσδήποτε να λάβει υπ' όψιν της. Επειδή δεν έχει άλλη επιλογή και επειδή ακούει το σήμα της κίνησης της ιστορίας. Επειδή είναι το νούμερο ένα πρόβλημα και όλες οι κυβερνήσεις το χρησιμοποιούν εναντίον μας σαν το απόλυτο, σοκαριστικό επιχείρημα. Είναι μία ανεξάντλητη ρεζέρβα του πολιτικού εκβιασμού για τους ερχόμενους αιώνες. Και είναι την ίδια ώρα η μεγάλη ιστορική ευκαιρία για να επιβεβαιώσουμε κάτι άλλο.

Συγκεκριμένα, η επανάσταση έχει έναν στόχο: να ξεφύγει απ' τις

υπάρχουσες δομές και να φτιάξει κάτι καινούργιο. Ένας στόχος είναι, τουλάχιστον, μία κατάσταση πραγμάτων που να καταργεί τον οικονομικό τρόπο ζωής και να δημιουργεί, να παροτρύνει ή και να αναπαράγει άλλους τρόπους ζωής.

Τώρα πρέπει να καταλάβουμε τι σημαίνει το να ανήκεις στη μεσαία τάξη. Είναι η δικαιολογημένη οδύνη που απαιτείται για να είσαι χαρούμενος στη ζωή. Είναι η οδύνη της συνηθισμένης κοινωνικής επιτυχίας.

Δεν αρκεί πλέον αυτό όμως για να νιώθει κάποιος ότι ανήκει στους τυχερούς. Και το τέλος του κόσμου προσθέτει στο στόμα των κυρίαρχων μια θεϊκή κρίση, την Τελευταία Κρίση: η συνηθισμένη, κανονική ύπαρξη είναι στην πραγματικότητα ένοχη. Το μοντέλο που εδραιώθηκε για δεκαετίες ως η συνταγή της ευτυχίας, της συνεχούς επανάληψης του να δουλεύεις σαν ηλίθιος για όλη σου τη ζωή για να έχεις ένα σπίτι στα προάστια και τα αμάξια που πάνε πακέτο μ' αυτό· αυτό το μοντέλο όχι μόνο ξεπεράστηκε, αλλά καταδικάστηκε κιόλας.

Αυτή είναι η μεγάλη τραγωδία της σημερινής μεσαίας τάξης. Πριν, μπορούσαμε να πνίξουμε τη βαρεμάρα μιας τέτοιας ύπαρξης στη δυνατή αίσθηση του ανήκειν, εκείνη του «κάνω αυτό που κάνουν όλοι». Σήμερα – που έχουμε αφήσει πίσω την επιλογή του να πούμε ότι αυτό δεν μας αφορά, όχι μόνο βαριόμαστε, όχι μόνο ζούμε υπό πίεση, αλλά επίσης πρέπει να παραδεχθούμε ότι έχουμε άδικο εάν ζούμε έτσι. Φυσικά, όλες οι προϋποθέσεις συγκεντρώνονται ώστε να πάρουμε τον έλεγχο στα χέρια μας.

Και ο καλύτερος τρόπος για να το κάνουμε είναι να το κάνουμε συλλογικά, να αντιστρέψουμε αυτό το αίσθημα της δυσφορίας, την αίσθηση του κόσμου που είναι άνω-κάτω, σε μια συλλογική ενέργεια συστηματικής αμφισβήτησης όσων υπάρχουν.

Στα τελευταία νέα τώρα, το κίνημα βρίσκεται καθ' οδόν.

Τα Κίτρινα Γιλέκα Θριαμβεύουν; Τι συμβαίνει στη Γαλλία

μετάφραση: Στέφανος Μπατσής

Η παρακάτω δημοσίευση αποτελεί μία πρώτη, αυθόρμητη καταγραφή του κινήματος των Κίτρινων Γιλέκων και των πρόσφατων συνταρακτικών γεγονότων από συντρόφους στη Γαλλία.

Πρώτη δημοσίευση: *Beyond Europe*

[Σχετικά με το κίνημα των Κίτρινων Γιλέκων]

Σύντομη αναφορά και κάλεσμα από τη Γαλλία (4 Δεκεμβρίου)

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό οι μη γαλλόφωνοι σύντροφοι να κατανοήσουν τι συμβαίνει στη Γαλλία τις τελευταίες εβδομάδες. Το παρόν αποτελεί μία προσπάθεια μερικής εξήγησης του κινήματος των Κίτρινων Γιλέκων. Σίγουρα αυτή η «παρουσίαση» είναι ατελής, καθώς η κατάσταση είναι περίπλοκη, διαφορετική από μέρος σε μέρος κι έτσι είναι αδύνατο να γνωρίζει κανείς οτιδήποτε συμβαίνει.

Διαμοιράστε ελεύθερα αυτό το κείμενο σε ανθρώπους που γνωρίζετε (και, παρακαλώ, συγχωρείστε μας για τα σπαστά αγγλικά μας).

Η απαρχή του κινήματος: το Facebook και τα οικονομικά μπλόκα

Το κίνημα ξεκίνησε να δραστηριοποιείται ενάντια σε έναν νέο φόρο στα καύσιμα, του οποίου η εφαρμογή θα επερχόταν την 1η Ιανουαρίου. Διάλεξε ως σύμβολό του το Κίτρινο Γιλέκο (κίτρινα γιλέκα ασφαλείας). Εκτός από τις συναντήσεις και την οργάνωση

που λάμβανε χώρα κατά τη διάρκεια των μπλόκων, το κίνημα οργανώθηκε κυρίως στο Facebook. Πρώτη ημέρα δράσης υπήρξε η 17η του Νοέμβρη. Εκείνη τη μέρα, στήθηκαν περίπου 2.000 μπλόκα ανά τη Γαλλία, πολλά στα διόδια των αυτοκινητοδρόμων, στις εισόδους κάποιων εμπορικών κέντρων και σε ορισμένα διυλιστήρια και λιμάνια. Για μια μεγάλη μερίδα ανθρώπων που συμμετέχουν σε αυτό το κίνημα είναι η πρώτη φορά που διαδηλώνουν ή που συμμετέχουν σε αποκλεισμούς. Αυτό το κίνημα μπορεί να είναι πολλά πράγματα, αλλά σίγουρα δεν είναι το «συνηθισμένο» γαλλικό κοινωνικό κίνημα.

Κατά τη διάρκεια της εβδομάδας, πολλά από τα Κίτρινα Γιλέκα εργάζονται κι επομένως υπάρχουν λιγότερα μπλόκα, αλλά ορισμένα μέρη είναι μονίμως κατειλημμένα και κάποιες φορές μερικώς αποκλεισμένα εδώ και τρεις εβδομάδες: κυρίως ορισμένοι οδικοί κόμβοι (μάλιστα κάποιοι έχτισαν αυτοσχέδιες καλύβες και δηλώνουν πως θα περάσουν εκεί τα Χριστούγεννα και την παραμονή της Πρωτοχρονιάς), αλλά και κάποια λιμάνια.

Την 24η Νοεμβρίου, είχαμε την πρώτη διαδήλωση του κινήματος, η οποία οργανώθηκε αποκλειστικά και μόνο στο Παρίσι. Πάρα πολλοί άνθρωποι ήρθαν από όλη τη Γαλλία, και τα Ηλύσια Πεδία, η πιο φημισμένη και κυριλέ λεωφόρος της χώρας η οποία οδηγεί μάλιστα στο κυβερνητικό μέγαρο, ήταν γεμάτη από οδοφράγματα και διαδηλωτές που εξεγείρονταν για σχεδόν δέκα ώρες. Η ίδια κατάσταση συνέβαινε και στους γύρω δρόμους.

Μολονότι υπήρξαν απώλειες πολλών εκατομμυρίων μετά τις ταραχές της 1ης Δεκεμβρίου στο Παρίσι και σε άλλα μέρη στη Γαλλία (κάτι που θα δούμε και στη συνέχεια), το κύριο κόστος που προκλήθηκε από το κίνημα οφείλεται στους αποκλεισμούς και το αναγκαστικό κλείσιμο πολλών μαγαζιών περασμένο Σάββατο εξαιτίας των ταραχών. Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα περισσότερα από τα καταστήματα βγάζουν το 15%-25% του ετήσιου κέρδους τους τα τέσσερα Σάββατα πριν από τα Χριστούγεννα, ήδη το οικονομικό κόστος που προκάλεσε το κίνημα μετριέται σε δισεκατομμύρια. Και φαίνεται πολύ μακριά από το να τελειώσει.

Σχετικά με την 1η Δεκεμβρίου, τις διαδηλώσεις σε όλη τη Γαλλία και τη λαϊκή υποστήριξη

Την 1η Δεκέμβρη, διαδηλώσεις δεν οργανώθηκαν μόνο στο Παρίσι αλλά σε δεκάδες πόλεις. Στην πραγματικότητα, είναι δύσκολο να τις ονοματίσουμε ως «διαδηλώσεις». Δεν υπάρχουν οι απαιτούμενες άδειες ή κάποιος πιο επίσημος τρόπος διεξαγωγής και καθόλου οργανωτές, είναι περισσότερο κάποια καλέσματα στο Facebook να καταλάβουμε τους δρόμους ή να πάμε σε ορισμένα κρατικά κτήρια (τα κτήρια των νομαρχιών ή κυρίως τα δημαρχεία).

Παρόλο που κινητοποιήθηκαν 65.000 μπάτσοι (οι οποίοι στην πραγματικότητα είναι περίπου όλοι οι μπάτσοι που μπορεί να κινητοποιήσει το γαλλικό κράτος), η κατάσταση βγήκε εντελώς εκτός ελέγχου για ολόκληρη τη μέρα σε πολλές πόλεις: το Παρίσι, η Τουλούζη, η Μασσαλία, η Ντιζόν, το Μπορντό, το Le Puy-en-Velay, η Τουρ, το Le Puy-en-Velay. Όλα αυτά τα μέρη είδαν τις μεγαλύτερες ταραχές τουλάχιστον από την περίοδο του 1968: πολλές διαδηλώσεις, σκληρές μάχες με τους μπάτσους, φλεγόμενα οδοφράγματα, σε μερικές περιπτώσεις λεηλασίες. Σε αρκετές άλλες πόλεις, υπήρξαν ταραχές μικρότερης κλίμακας. Ακόμη και ορισμένοι «νομάρχεις» (οι τοπικώς προϊστάμενοι της αστυνομίας τους οποίους περιορίζει ο νόμος ώστε να μην κάνουν τέτοιου είδους δηλώσεις) επικοινωνήσαν με δημοσιογράφους και δήλωσαν πως η κατάσταση αυτή μοιάζει με κάποιου είδους ξεσηκωμό ή, ακόμη, και με μια «προεπαναστατική στιγμή» κι ότι η κυβέρνηση δεν αντιλαμβάνεται καθόλου την κατάσταση.

Μπορούμε να σημειώσουμε δύο πραγματικά αναπάντεχες πτυχές αυτού του κινήματος:

- Σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις (ξέρουμε, συνήθως δεν μας ενδιαφέρουν καθόλου τέτοιες ανοησίες, αλλά εδώ έχουν μια σημασία), περισσότερο από το 70% του γαλλικού λαού επικροτεί το κίνημα. Ακόμη και οι σκληρές συγκρούσεις της 1ης Δεκεμβρίου δεν έχουν αλλάξει αυτό το ποσοστό υποστήριξης. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό ειδικά αν

αναλογιστούμε τον τρόπο με τον οποίο τα μίντια αναφέρονται στο κίνημα -μερικές φορές μπορεί να αποβεί πραγματικά διασκεδαστικό να παρακολουθείς τις ειδήσεις ή να ακούς ραδιόφωνο αυτές τις μέρες- κι επίσης τον τρόπο με τον οποίο η κυβέρνηση αξιολογεί την κατάσταση -ο Μακρόν αναγκάστηκε να υποχωρήσει για πρώτη φορά, αλλά φαίνεται πως το έπραξε καθυστερημένα κι ότι οι παραχωρήσεις του δεν ήταν αρκετές (θα το δούμε και στη συνέχεια).

- Ένα από τα κύρια προβλήματα της κυβέρνησης είναι ότι οι άνθρωποι που διαδηλώνουν κι εξεγείρονται νιώθουν πως νομιμοποιούνται να το κάνουν κι ότι διεκδικούν αυτό που τους ανήκει. Πολλοί από αυτούς ισχυρίζονται πως δεν αντέχουν πια τον τρόπο ζωής τους, να δουλεύουν όλη μέρα και παρόλα αυτά να παραμένουν φτωχοί. Θεωρούν πως είναι δικαίωμά τους να κινητοποιούνται, ότι το σύνταγμα τους προστατεύει κι ότι δεν έχει καμία σημασία το ζήτημα του αν μία διαδήλωση έχει λάβει την απαιτούμενη άδεια ή όχι. Οπότε όταν οι μπάτσοι τους εκτοξεύουν δακρυγόνα και πλαστικές σφαίρες (όπως συνηθίζουν), οι άνθρωποι αυτοί εξοργίζονται πραγματικά. Ορισμένοι φωνάζουν στους μπάτσους ότι είναι αυτοί οι ίδιοι που πληρώνουν τους μισθούς τους κι ότι οι μπάτσοι θα έπρεπε να ντρέπονται, ορισμένοι αντεπιτίθενται και μάχονται με τους μπάτσους - αυτή τη στιγμή, πολλές εικόνες αστυνομικής βίας (η οποία ξέφυγε τελείως) διαμοιράζονται σε μαζικό βαθμό στους λογαριασμούς των Κίτρινων Γιλέκων στο Facebook. Ακόμη κι αν υπάρχουν ορισμένες οργανωμένες ομάδες αριστερών ή φασιστών στις ταραχές, φαίνεται πως η πλειονότητα όσων συμμετέχουν είναι «απλοί» πολίτες οι οποίοι «ριζοσπαστικοποιούνται» σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα.

Σχετικά με τους φασίστες

Όπως προαναφέραμε, υπάρχει μια κάποια φασιστική παρουσία στο

κίνημα, τουλάχιστον σε κάποια μέρη. Στο Παρίσι ορισμένες οργανωμένες ομάδες, οι οποίες εν πολλοίς ήρθαν από άλλες περιοχές της Γαλλίας, έδωσαν το παρόν. Την 1η Δεκεμβρίου, αρκετές ομάδες συγκεντρώθηκαν (δεν γνωρίζουμε τον ακριβή αριθμό, ίσως περίπου διακόσια άτομα) και παρέμειναν το πρωί στην Πλατεία Etoile, συμμετέχοντας στις συγκρούσεις με τους μπάτσους και κάνοντας τις εθνικιστικές τους βλακείες (τραγούδια, επιμνημόσυνες τελετές) γύρω από το ιστορικό μνημείο της Αψίδας του Θριάμβου (δεν γνωρίζουμε πού βρέθηκαν το απόγευμα της ίδιας μέρας). Ακόμη, υπήρξαν συγκρούσεις μεταξύ αυτών και αντιφασιστικών ομάδων.

Σε κάποιες πόλεις οι φασίστες δεν φαίνεται να αποτελούν μέρος του κινήματος, ενώ σε λίγες άλλες πόλεις μοιάζει να αποτελούν τη ραχοκοκαλιά του. Από την άλλη, όσον αφορά τους «παραδοσιακούς αριστερούς», αυτοί αποτελούν μια πραγματικά μικρή μειονότητα μέσα σε αυτό το κίνημα. Εντούτοις, σε αρκετά μέρη οι διαδηλωτές είναι ξεκάθαρα ενάντια στο ρατσισμό και το φασισμό. Είναι σημαντικό να αποτρέψουμε τους φασίστες από το να εδραιωθούν ή να καταλάβουν μια σημαντική θέση εντός του κινήματος. Σε αυτό το ζήτημα, κάθε μαχητική αντιφασιστική βοήθεια είναι καλοδεχούμενη.

Ένα ακόμη σημείο είναι η ανησυχητική χρήση της εθνικής σημαίας και του εθνικού ύμνου, τα οποία μπορούν/θα μπορούσαν να μας τρομάζουν. Όντως αρκετοί άνθρωποι κρατάνε κάποιες μικρές σημαίες και οι διαδηλωτές τραγουδάνε μερικές φορές τον εθνικό ύμνο. Σίγουρα κάποιοι από τα Κίτρινα Γιλέκα τα βλέπουν ως πατριωτικά/εθνικιστικά σύμβολα (άλλωστε το ακροδεξιό Εθνικό Μέτωπο λαμβάνει πάνω από 20% στις δημοσκοπήσεις στη Γαλλία), αλλά υπάρχει παράλληλα και όλη αυτή η συσχέτιση με τη Γαλλική Επανάσταση. Στο κάτω-κάτω ο ύμνος συνιστά ένα κάλεσμα για ξεσηκωμό ενάντια στην «τυραννία». Σε πιο στοιχειώδη βαθμό, πολλοί άνθρωποι χρησιμοποίησαν τη σημαία για τη γαλλική νίκη στο παγκόσμιο κύπελλο. Εκεί η σημαία συμβολοποιούσε ένα μαζικό εθνικό γεγονός/γιορτή. Είδαμε κάποιους θηριώδεις, ξυρισμένους τύπους με τη σημαία, οι οποίοι υποπτευτήκαμε ότι είναι

εθνικιστές, να φωνάζουν συνθήματα όπως «μαύροι, άσπροι, κόκκινοι, κίτρινοι, δεν μας νοιάζει, είμαστε όλοι μαζί». Συναντήσαμε κάποιους νέους άντρες με κάτι τεράστιες σημαίες οι οποίοι είχαν κοντινές πολιτικές ιδέες με τις δικές μας. Βλέπουμε, επίσης, πως η επανάσταση του 1789 κι ο αποκεφαλισμός του βασιλιά είναι συνεχώς παρόντα στις ιδέες, τις συζητήσεις, τα συνθήματα (το κύριο σύνθημα που ακούς, άλλωστε, είναι «Μακρόν παραιτήσου»).

Ωστόσο, δεν θέλουμε να σχηματίσουμε μια μονόπλευρη εικόνα που δείχνει πως όλα είναι καλώς καμωμένα. Υπάρχει ένα εθνικιστικό κομμάτι στο κίνημα. Στη Λυόν φαίνεται πως τη διαδήλωση της 1ης Δεκεμβρίου (αρκετά ολιγάριθμη, με περίπου 300 Κίτρινα Γιλέκα και χωρίς ταραχές) την οργάνωσαν φασιστικές ομάδες (είναι άλλωστε πολύ ενεργές στην περιοχή εδώ και καιρό) και το ίδιο είναι αλήθεια πως συνέβη με αρκετά μπλόκα σε αυτή την περιοχή, όπου οι διαδηλωτές ξεκάθαρα στήριζαν την ψήφο στην ακροδεξιά. Αλλά υπάρχει και η ακριβώς αντίθετη εικόνα εντός του κινήματος. Στη St. Nazaire, όπου το λιμάνι είναι εδώ και καιρό κατειλημμένο, τα Κίτρινα Γιλέκα έχουν δημιουργήσει έναν κοινό τόπο όπου μοιράζονται την καθημερινότητά τους («το σπίτι του λαού») κι έχουν πραγματικά καθαρές αντιρατσιστικές θέσεις. Έχουμε την αίσθηση πως πολλοί άνθρωποι αισθάνονται την έντονη παρόρμηση να μιλήσουν και όντως το κάνουν. Καταλαμβάνοντας διάφορα μέρη για δυο-τρεις εβδομάδες, πάρα πολλοί άνθρωποι βιώνουν κατά κάποιον τρόπο τις πρώτες τους πολιτικές εμπειρίες. Δεν γνωρίζουμε πού θα οδηγηθεί όλο αυτό και σίγουρα δεν είναι μια βολική «μαχητική εκδήλωση της αριστεράς», αλλά θεωρούμε πως οι δυνατότητες αυτού του κινήματος -που σίγουρα θα σταματήσει ή θα αλλάξει σε κάποιο σημείο (σύντομα;)- αξίζουν ώστε να εμπλακεί κανείς.

Σχετικά με την κυβερνητική αντίδραση, τα αιτήματα και την εκπροσώπηση των Κίτρινων Γιλέκων

Σήμερα (Τρίτη 4 Δεκεμβρίου), η κυβέρνηση ανακοίνωσε την αναστολή της εφαρμογής του φόρου στα καύσιμα (που αποτέλεσε το σημείο εκκίνησης του κινήματος), ότι θα παγώσει τις τιμές του

αερίου και του ηλεκτρικού και μερικές ακόμη μικρές μεταρρυθμίσεις. Όλα αυτά για έξι μήνες. Ο Υπουργός Εσωτερικών, ακόμη, ζήτησε από τα Κίτρινα Γιλέκα να μην διαδηλώσουν στο Παρίσι την 8η Δεκέμβρη προς διευκόλυνση των εμπορών.

Φαίνεται ή, καλύτερα, είναι αρκετά σίγουρο πως η ανακοίνωση της κυβέρνησης δεν θα ηρεμήσει τα Κίτρινα Γιλέκα. Για κάποιες μέρες, μία λίστα 44 αιτημάτων (που υποτίθεται γράφτηκε μέσα από πολύ συζήτηση εντός των Κίτρινων Γιλέκων) κυκλοφορεί στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και περιλαμβάνει τη φορολόγηση των πλουσίων, την αύξηση του κατώτατου μισθού και πολλές ακόμη μεταρρυθμίσεις τις οποίες ο Μακρόν δεν πρόκειται να δεχτεί ποτέ -αλλά δεν έχουμε την παραμικρή ιδέα εάν αυτή η λίστα αντιπροσωπεύει πραγματικά κάτι σε σχέση με όσα υποστηρίζουν τα Κίτρινα Γιλέκα. Είναι ακόμη πιο ενδιαφέρον πως ένα ολοένα και μεγαλύτερο κομμάτι των Κίτρινων Γιλέκων μοιάζει να έχει σταματήσει να ενδιαφέρεται για οποιαδήποτε διαδικασία διαπραγμάτευσης. Απόψε, το πρωτοσέλιδο της ιστοσελίδας της Le Monde (μιας από τις λίγες μεγάλες εφημερίδες) παρέθεσε τα λόγια των καταληψιών στην Charleville-Mezieres. Χαρακτηριστικά λένε ότι «πρέπει να ξεφορτωθούμε αυτούς τους πολιτικούς που δουλεύουν μόνο για τους εαυτούς τους».

Ένα ακόμη μεγάλο πρόβλημα για την κυβέρνηση (μετά την ευρεία νομιμοποίηση των διαδηλωτών) είναι ότι δεν υπάρχει επίσημη εκπροσώπηση του κινήματος. Η κυβέρνηση προσπάθησε, έτσι, να προσκαλέσει κάποιους από τα Κίτρινα Γιλέκα που έγιναν ιδιαίτερα διάσημοι διότι τα βίντεό τους τα είδαν εκατομμύρια πολίτες στο διαδίκτυο αλλά αυτοί αρνήθηκαν να προσέλθουν. Κάποιοι από αυτούς επειδή ήθελαν η κυβέρνηση να κάνει το πρώτο βήμα, αλλά σίγουρα όλοι επειδή έλαβαν πολλές απειλές από άλλα μέλη των Κίτρινων Γιλέκων που τους αρνήθηκαν τη δυνατότητα να τους εκπροσωπήσουν. Ακόμη κι αν η κυβέρνηση αναζητά πραγματικά αυτή τη στιγμή κάποιους «υπεύθυνους» εκπροσώπους του κινήματος, φαίνεται εξαιρετικά απίθανο να τα καταφέρει.

Μετά την 1η Δεκεμβρίου σε άλλα μέτωπα

Τη Δευτέρα, 3 Δεκεμβρίου, έντεκα διυλιστήρια της Total αποκλείστηκαν. Φαίνεται πως τα περισσότερα από αυτά απελευθερώθηκαν την Τρίτη.

Τη Δευτέρα, 3 Δεκεμβρίου, σχεδόν διακόσια γυμνάσια και λύκεια αποκλείστηκαν μερικά ή ολικά σε όλη τη Γαλλία -ενώ κανένα δεν ήταν αποκλεισμένο την Παρασκευή 30 Νοεμβρίου. Ξέσπασαν άγριες διαδηλώσεις που συγκέντρωσαν αρκετές χιλιάδες μαθητές λυκείων, με μερικές από αυτές να καταλήγουν σε συγκρούσεις με τους μπάτσους. Τουλάχιστον εκατό λύκεια είχαν διακόψει τη λειτουργία τους και την Τρίτη. Οι μαθητές των λυκείων έχουν τα δικά τους αιτήματα σχετικά με τη μεταρρύθμιση του πτυχίου αποφοίτησης και της πρόσβασης στην ανώτατη εκπαίδευση, αλλά, επίσης έδειξαν την αλληλεγγύη τους προς τα Κίτρινα Γιλέκα. Ακόμη περισσότεροι αποκλεισμοί και καταλήψεις αναμένονται τις επόμενες ημέρες.

Σε δύο πανεπιστήμια στο Παρίσι (Censier και Tolbiac) οι φοιτητές ψήφισαν την Τρίτη να μπλοκάρουν τη λειτουργία του πανεπιστημίου και αποφάσισαν την εναντίωση στην αύξηση των διδάκτρων για τους ξένους φοιτητές, κάνοντας αναφορές στο κίνημα των Κίτρινων Γιλέκων.

Επιπλέον, η CGT και τα σωματεία των οδηγών ανακοίνωσαν πως θα κατεβούν σε απεργία από τη Δευτέρα 10 Δεκεμβρίου, όπως έκανε και η FNSEA, η (δεξιά) ένωση των αγροτών.

Η κατάσταση στο Παρίσι για τις 8 Δεκεμβρίου

Στο Παρίσι πολλές μεγάλες δημόσιες πολιτιστικές εκδηλώσεις έχουν ακυρωθεί, όπως και το ποδοσφαιρικό παιχνίδι της Παρί Σεν Ζερμαίν (είτε διότι οι διοργανωτές δεν θέλησαν να πάρουν το ρίσκο ή κατ' απαίτηση της κυβέρνησης που χρειάζεται όλους τους μπάτσους στους δρόμους). Οι οργανωτές της πορείας για το κλίμα, η οποία έχει οργανωθεί ήδη εδώ και καιρό, αρνήθηκαν το αίτημα της κυβέρνησης και αποφάσισαν να διαδηλώσουν, δηλώνοντας πως θα έπρεπε να υπάρξει σύνδεση μεταξύ της κοινωνικής και κλιματικής δικαιοσύνης.

Στη διαδήλωση της 1ης Δεκεμβρίου, υπήρξαν 4.500 μπάτσοι στο Παρίσι, πολλοί από αυτούς σε στατικές θέσεις, υπερασπιζόμενοι τα Ηλύσια Πεδία (όλοι οι παράδρομοι ήταν αποκλεισμένοι με γιγάντιους μεταλλικούς φράχτες και μπάτσους) και τα κρατικά κτήρια (τη Βουλή, τη Γερουσία κτλ). Αυτοί οι μπάτσοι που βρέθηκαν στους δρόμους χρησιμοποίησαν 10.000 δακρυγόνα και βομβίδες σε μία μόνο μέρα (στις 24 Νοέμβρη είχαν χρησιμοποιήσει 5.000 το οποίο ήταν το προηγούμενο ρεκόρ) και παρόλα αυτά έχασαν εντελώς τον έλεγχο της κατάστασης: δεκάδες (φλεγόμενα) οδοφράγματα, σπασμένα καταστήματα και καμμένα αυτοκίνητα (έγιναν 200 κλήσεις στην πυροσβεστική για φωτιές). Για τους ανθρώπους που γνωρίζουν το Παρίσι, η περιοχή αυτών των συγκρούσεων εκτεινόταν από την Πλατεία Etoile στο St Lazare και την Hotel de Ville, μια περιοχή πέντε χιλιομέτρων και οι ταραχές διήρκεσαν οχτώ περίπου ώρες. Κατά τη διάρκεια του πρωινού, είχαμε μόνο ορισμένες «φυσιολογικές» συγκρούσεις με τους μπάτσους, αλλά όσο προχωρούσε η μέρα και περισσότεροι άνθρωποι κατέφθαναν, τόσο σκληρότερες γίνονταν οι συγκρούσεις (ως προς την γεωγραφικής έκταση και τα σημεία της των φωτιών).

Ο Υπουργός Εσωτερικών δήλωσε πως θα κινητοποιήσει ακόμη περισσότερους μπάτσους για την 8η του Δεκέμβρη, αλλά δεν είναι καθόλου ξεκάθαρο πού θα τους βρει. Είπε επίσης πως θα χρησιμοποιήσουν διαφορετικές τακτικές για την αντιμετώπιση της «ακραίας κινητικότητας» των διαδηλωτών, το οποίο πιθανώς να σημαίνει πως οι μπάτσοι δεν θα είναι τόσο στατικοί και ότι τα Ηλύσια Πεδία θα είναι πιο προσβάσιμα. Επομένως ίσως να υπάρχουν μεγαλύτερες αστυνομικές μονάδες που θα μετακινούνται στην πόλη. Δεν μπορούμε να γνωρίζουμε τι ακριβώς να περιμένουμε αυτή τη μέρα, αλλά θα ήταν αληθινά αναπάντεχο, εάν μετά από το δύο Σάββατα μαζικών επεισοδίων και συγκρούσεων, κατάφερναν να ανακτήσουν πλήρως τον έλεγχο της πόλης.

Σχετικά με σένα

Τι στο διάολο περιμένεις ακόμη για να έρθεις και να συμμετέχεις στην επανάσταση;

(και μην ξεχάσεις το Κίτρινο Γιλέκο σου!!)

Κίτρινα Γιλέκα: Για όσους αγαπούν τους φτωχούς μόνο όταν βρίσκονται στα οδοφράγματα

Laurel et presque Hardy

Το Σάββατο 24 Νοεμβρίου αποφασίσαμε να πάμε μια βόλτα στα Ηλύσια Πεδία. Μια υποκειμενική και κριτική ανασκόπηση της διαδήλωσης της 24ης Νοεμβρίου.

Το BFM TV [γαλλικό πρακτορείο ειδήσεων και καιρού που λειτουργεί 24/7 και εκπέμπει σε διεθνές επίπεδο] το ανακοίνωσε εδώ και μία εβδομάδα: η άνοδος των κίτρινων γιλέκων στην πρωτεύουσα επίκειται. Ανάμεσα σε υποστηρικτές του Πουζαντισμού [συντηρητικό γαλλικό κίνημα της Γαλλίας τη δεκαετία του 1950 για την προστασία των επαγγελματικών συμφερόντων των μικρών εμπόρων], χωριάτες, κρυπτο-φασίστες [κρυφοί υποστηρικτές του φασισμού], πρωτοπόρους του προλεταριάτου, ανυπάκουους επαναστάτες ή μελλοντικούς φίλους στη διαδικασία της άνθισης, οι προβληματισμοί, η πίεση και οι προσδοκίες ήταν μεγάλες.

Πίσω στο 1789 [γαλλική επανάσταση], ο λαός της Γαλλίας ανέβηκε στην πρωτεύουσα και οι πολίτες επρόκειτο να στραφούν στα όπλα σε ολόκληρο το Παρίσι. Η επανάσταση με το μετρό δεν χάνεται, έτσι αποφασίσαμε όπως πολλοί άλλοι, να κατέβουμε στην place de l'Étoile [κεντρική μεγάλη πλατεία στα Ηλύσια Πεδία] νωρίς το απόγευμα.

Πρώτη απογοήτευση, τα όπλα είχαν αντικατασταθεί από τις γαλλικές σημαίες και απ' τα λάμπον των συμμετεχόντων, οι οποίοι έβγαζαν selfie μπροστά απ' την αψίδα του θριάμβου. Ένας άνδρας που κουβαλούσε μαζί του μία ρέπλικα του παγκοσμίου κυπέλλου ποδοσφαίρου έδινε στο σκηνικό αυτό μια αίσθηση γιορτής της νίκης της Εθνικής Γαλλίας στο Μουντιάλ. Επιπλέον, σύντομα βλέπουμε έναν τύπο να φορά ένα κράνος του Αστερίξ στα χρώματα της Γαλλίας [μπλε, κόκκινο, άσπρο]. Αναρωτιόμαστε τι μπορεί να σκέφτονται οι τηλεθεατές που ανοίγουν την τηλεόρασή τους και αντικρίζουν αυτή τη σκηνή.

Είναι αλήθεια, λοιπόν, ότι το Παρίσι καίγεται, ένας πυκνός μαύρος καπνός καλύπτει τον ουρανό του Παρισιού και αυτός ο καπνός έχει στόμα. Κάνουμε μια βόλτα στην πλατεία και στο 1ο οδόφραγμα για να δούμε την κατάσταση. Δύο πενηντάρες, με κίτρινο φαιλόνιο [κληρικό ένδυμα] στους ώμους, φωνάζουν και σ' αυτούς που τα σπάνε και στην αστυνομία. Προφανώς γι' αυτές, πρόκειται για την άκρα αριστερά. Εμείς τις ρωτάμε εάν, αυτό το πρωί, πρόκειται περισσότερο για την άκρα δεξιά και αυτές απαντούν: «Α όχι, εμείς δεν είμαστε έτσι». Ατμόσφαιρα.

Σύγχυση και εθνικισμός

Μια μικρή ομάδα ατόμων με ράστα σέρνει μια σημαία. Μια άλλη ομάδα ποζάρει μπροστά απ' την αψίδα του θριάμβου με ένα πλακάτ υπέρ της συμμετοχικής δημοκρατίας. Δεν υπάρχουν πολλοί μπάτσοι στον ορίζοντα, μόνο κάποιοι CRS [γαλλικές μονάδες καταστολής/γαλλικά MAT] που πηγαίνουν από' δω κι από' κει για να περιορίσουν τη συγκέντρωση στη μία μεριά της πλατείας.

Οι χειροβομβίδες [πιθανώς κρότου λάμψης] σκάνε λίγο πιο μακριά από' μας. Πλησιάζουμε στην πρώτη γραμμή. Ένα ζευγάρι συνταξιούχων βρίσκει καταφύγιο μπροστά από ένα φαρμακείο. Ένας τύπος, που αυτοαποκαλείται «εθνικιστής», μας κάνει μέσα σε λίγες φράσεις μια μικρή περιήγηση σ' όλες τις θεωρίες συννομωσίας. Προφανώς, παρ' όλες τις προσπάθειές του, δεν έχει καταφέρει ποτέ να συγκροτήσει ένα αληθινό, ειλικρινές, πραγματιστικό εθνικιστικό κίνημα. Αποφασίζουμε να τον αφήσουμε

να λύσει μόνος του αυτή τη δύσκολη εξίσωση και επιστρέφουμε προς τα πίσω με μια μικρή ομάδα εφήβων με αθλητικά παπούτσια, η οποία απομακρύνεται απ' το οδοφράγμα. Υπάρχουν κάποιοι που φαίνονται πιο ιδιαίτεροι ανάμεσά τους, με τα πρόσωπά τους καλυμμένα με κασκόλ της Παρί Σεν Ζερμέν.

Ποδόσφαιρο πάντα.

Περνάμε πέρα απ' τη μικρή γραμμή των CRS και συνειδητοποιούμε ότι τα Ηλύσια Πεδία είναι γεμάτα με οδοφράγματα που εναλλάσσονται από σειρές διαδηλωτών που φορούν κίτρινα γιλέκα και άλλους με μαύρες κουκούλες (που είτε φορούν κίτρινα γιλέκα είτε όχι). Πού και πού εμφανίζεται μια διμοιρία CRS. Ωραία, είναι πάραυτα όμορφο το Παρίσι που καίγεται! Παρ' όλα αυτά είμαστε έκπληκτοι απ' το γεγονός ότι κάποια καταστήματα λειτουργούν ακόμα. Σε μια βιτρίνα της Louis Vuitton μια φράση βαμμένη με σπρέι υποδεικνύει την κατεύθυνση για μία επίσκεψη στην Rothschild [ισχυρή τραπεζική οικογένεια] (Ποιος το έγραψε αυτό, η άκρα αριστερά ή η άκρα δεξιά;).

Όμορφο, όπως το Παρίσι που καίγεται

Όσο περισσότερο προχωράμε, τόσο περισσότερα πεζοδρόμια είναι σπασμένα. Τα οδοφράγματα είναι κυρίως φτιαγμένα από υλικά εργοταξίων και αυτό είναι εντυπωσιακό. Ένα κυκλωμένο Άλφα γραμμένο βιαστικά σε μια βιτρίνα μας καθησυχάζει, εδώ πρέπει να είναι σύντροφοι, κι ας βλέπουμε ακόμα κάποιες γαλλικές σημαίες. Αυτό αντισταθμίζεται από τα αντικείμενα που εκτοξεύονται στους μπάτσους που βρίσκονται σε κάποια απόσταση από μας. Προς τα πού πάνε;

Προχωράμε στους παρακάτω δρόμους και η εικόνα θυμίζει την Épinai [κομμούνα στη βορειοανατολική Γαλλία] του 1848. Όμορφα οδοφράγματα σε κάθε διασταύρωση, πωλητές merguez [είδος λουκάνικου αφρικάνικης προέλευσης που είναι ιδιαίτερα δημοφιλές στη Γαλλία] και σχεδόν κανένας μπάτσος στα 100 μέτρα τριγύρω. Κάποια άτομα χωρίς κίτρινα γιλέκα διασκεδάζουν βάζοντας φωτιά σε κάθε κάδο χωρίς να έχουν κρυμμένα τα πρόσωπά

τους. Όταν τους υποδεικνύουμε ότι θα έπρεπε να καλύπτουν το πρόσωπό τους, μας απαντούν: «μην ανησυχείτε, ξέρουμε τι κάνουμε». Α, ναι;

Το προξενείο της Βραζιλίας είναι καλυμμένο με μία φράση ενάντια στον Bolsonaro. Μία μαύρη σημαία κυματίζει στον άνεμο δίπλα σ' ένα νέο οδόφραγμα.

Ξαφνικά, όλοι αρχίζουν να τραγουδούν τον ύμνο της Γαλλίας. Το μόνο που λείπει είναι ο Γαβριάς [χαρακτήρας απ' τους Άθλιους του Victor Hugo] με το όπλο του και ο τύπος με το ημίψηλο καπέλο του. Τι είναι αυτές οι βλακείες;

Σ' εκείνο το σημείο βλέπουμε ένα ζευγάρι που φαίνεται να προσπαθεί να βγει από ένα πάρκινγκ με το αυτοκίνητό του. Έχουν ένα άρρωστο παιδί μέσα, η πύλη έχει κολλήσει και ο θυρωρός έχει φύγει λόγω της πορείας. Προσπαθούμε να ανοίξουμε την πόρτα αλλά καθυστερούμε πολύ και αποφασίζουμε να καλέσουμε την πυροσβεστική, η οποία έρχεται και οι πυροσβέστες σπάνε την πόρτα ώστε να φύγει η οικογένεια.

Η αστυνομία αποφάσισε το πεδίο μάχης;

Ένας τύπος διασκεδάζει χτυπώντας την πρόσοψη μίας τράπεζας μόνος του αλλά μια ομάδα ατόμων του σφυρίζει. Μια σκηνή σουρεαλιστική διότι δεν φαίνεται να τους απασχολεί το φλεγόμενο οδόφραγμα που βρίσκεται λίγο πέρα απ' αυτούς. Όταν τους ρωτάμε εάν βρίσκονται εδώ για να διαφυλάξουν την ακεραιότητα των τραπεζών, αυτοί απλά κουνούν το κεφάλι και συνεχίζουν τον δρόμο τους. Ένας άλλος τύπος βλέπει μια κοπέλα που περνάει τρέχοντας και τη γλυκοκοιτάζει κάνοντας ένα σεξιστικό σχόλιο. Δύο μαύροι με στυλ στρατιωτικό κουνούν ένα σημαιάκι σε ρυθμούς βασιλικούς.

Προς τη στάση του μετρό Franklin Roosevelt, βρίσκεται η κεφαλή της πορείας αλλά είναι σχετικά άδεια. Σίγουρα εδώ ανέβηκε η ένταση προηγουμένως και τώρα ξανάπεσε. Μια ομάδα διαδηλωτών διασκεδάζει παίζοντας μπόουλινγκ με τα άδεια κάνιστρα από δακρυγόνα μπροστά από μια γραμμή των CRS, κάτι το όμορφο. Χωρίς να είμαστε ειδικοί στη στρατιωτική οργάνωση, έχουμε την εντύπωση ότι η αστυνομική δύναμη είναι εξευτελιστικά μικρή και ότι είμαστε πολλοί περισσότεροι εμείς.

Πόσες μικρές πορείες έχουμε κάνει με περισσότερους μπάτσους; Γιατί δεν έκλεισαν την περίμετρο από νωρίς το πρωί; Γιατί η αστυνομία δεν μας ξεπερνά σε αριθμό όπως συμβαίνει συνήθως; Δεν θα παραπονεθούμε κιόλας αλλά αναρωτιόμαστε σχετικά με την οργάνωση των μπάτσων. Μήπως δεν ξεκινήσαμε τα επεισόδια εκεί όπου το κράτος το περίμενε και το επιθυμούσε;

Η επανάσταση μεταδίδεται τηλεοπτικά στο BFMTV

Πηγαίνουμε προς τους μικρούς δρόμους γιατί εκεί είναι καλύτερα. Αξιοποιούμε την ευκαιρία να πιούμε έναν καφέ σ' έναν χώρο γεμάτο με κίτρινα γιλέκα για να νιώσουμε την ατμόσφαιρα. Οι άνθρωποι φαίνονται κουρασμένοι, κάποιοι έχουν έρθει από μακριά και περπατούσαν όλη μέρα. Συνειδητοποιούμε ότι η επανάσταση, επιτέλους, μεταδίδεται τηλεοπτικά γιατί βλέπουμε σε απευθείας μετάδοση το BFMTV την ίδια ώρα που η ατμόσφαιρα

ακριβώς απ' έξω γεμίζει με δακρυγόνα. Σουρεαλιστικό. Η Le Pen εμφανίζεται ξαφνικά στην οθόνη και ένας απ' τα κίτρινα γιλέκα σηκώνει το ποτήρι του και λέει: «Πάμε Marine!». Λοιπόν, θα πάμε για μια βόλτα γιατί εδώ μέσα βρωμάει.

Στη μέση της νύχτας τα οδοφράγματα είναι ακόμη πιο όμορφα. Είναι κρίμα που όλα μυρίζουν σαν καμένο πλαστικό. Πώς να μύριζαν τα οδοφράγματα το 1848;

Βλέπουμε ότι η κατάσταση οξύνεται στα Ηλύσια Πεδία αλλά όταν προσπαθούμε να τα προσεγγίσουμε όλος ο κόσμος απομακρύνεται λόγω των δακρυγόνων που είναι πολύ πιο δυνατά απ' ό,τι ήταν κατά τη διάρκεια της ημέρας και λόγω των CRS που ορμούν με τα γκλομπ στο χέρι. Δεν είναι αστείο πλέον. Στους ανθρώπους γύρω δίνεται η συμβουλή να καλύψουν τα πρόσωπά τους και να γεμίσουν τα μπουκαλάκια τους με φυσιολογικό ορό [για την αντιμετώπιση των δακρυγόνων].

Ακόμα συναντούμε διαδηλωτές αλλά αυτοί τώρα φαίνονται περισσότερο συμπαθητικοί. Είναι μια κοπέλα που μένει σε κάποια μακρινά προάστια αλλά δουλεύει στο Παρίσι. Παίρνει τον κατώτατο μισθό και γι' αυτήν η άνοδος στην τιμή των καυσίμων είναι σημαντικό γεγονός. Το σημαντικό γι' αυτήν δεν είναι οι πορείες αλλά τα μπλόκα και οι δράσεις για δωρεάν διόδια. Ένας άλλος ζει σε μια μικρή πόλη και μας βγάζει έναν μικρό λόγο για το πώς η Γαλλία ξεπουλάει όλη τη βιομηχανική της κληρονομιά στις ξένες χώρες. Γι' αυτόν αυτό είναι αβάσταχτο. Ο καθένας με τον πόνο του. Ωστόσο, ήταν ευχάριστο να συνομιλούμε μετά απ' αυτό το σύννεφο καπνού που πέρασε.

Φαίνεται ότι ακόμα γίνονται μάχες στην place de l'Étoile, και πολύ βίαιες μάλλον. Γι' αυτό αποφασίζουμε να επιστρέψουμε προς τα πίσω. Χωριζόμαστε εντέλει σκεπτόμενοι ότι σίγουρα θα ξαναβρεθούμε σύντομα.

Καμία γειτονιά για τους φασίστες (ούτε καν τα Ηλύσια Πεδία)

Αυτή η περιγραφή των διαδηλώσεων είναι υποκειμενική και αναφέρεται μόνο σε μια περιορισμένη εμπειρία σε έναν

συγκεκριμένο τόπο και χρόνο. Εδώ αντλούμε σκέψεις απ' αυτή τη σαφώς συγκροτημένη παρουσίαση. Πέρασαμε μια στιγμή ιδεολογικής σύγχυσης αρκετά δύσκολη. Για εμάς το black block δεν κολλάει με τον ύμνο της Γαλλίας.

Δεν αναφερόμαστε εδώ σε καμία ιδεολογική καθαρότητα αλλά, απλώς, στην επίγνωση του τι κάνουμε και γιατί το κάνουμε. Η πρακτική της εξέγερσης και της βίαιης διαμαρτυρίας δεν είναι σε καμία περίπτωση ένα σημάδι επικοινωνίας ιδεών ή κοινών συμφερόντων. Η συνεργασία με την άκρα δεξιά ή τον εθνικισμό δεν δικαιολογείται ποτέ από εμάς.

Κατά την άποψή μας, αυτή η σύγχυση είναι ο καρπός της εμμονής για επανάσταση, που έχει γίνει ένας σκοπός καθ' εαυτό, ένας λόγος για να ζει κάποιος.

Οι διαδηλωτές που ονομάζονται Κίτρινα Γιλέκα, τους οποίους και συναντήσαμε στον δρόμο, δεν αντιπροσωπεύουν απαραίτητα μια ιδεολογική τάση. Πρόκειται λιγότερο για μια κοινωνία των «αοράτων» απ' ό,τι για μια απόλυτα κοινότοπη κοινωνία. Πολλοί θύμιζαν τους γείτονες μας, τους συνάδελφούς μας, τους φίλους μας, εμάς τους ίδιους στην πραγματικότητα. Ανάμεσα τους υπήρχαν οι πάντες: άνθρωποι συμπαθητικοί, ηλίθιοι, μαύροι, λευκοί, φασίστες και αναρχικοί.

Γι' αυτούς που ασχολούνται με τους φτωχούς μόνο όταν παίρνουν τα όπλα

Δεν καταλαβαίνουμε τον φετιχισμό καμίας πλευράς. Κάθε αντικειμενοποίηση των λαϊκών τάξεων, ακόμη κι αν ντύνεται με τις καλύτερες προθέσεις, θα πρέπει να καταργηθεί. Προερχόμαστε από διαφορετικές τάξεις και γειτονιές και δεν καταλαβαίνουμε πώς οι άνθρωποι μπορεί να γίνουν διαφορετικοί και πιο ενδιαφέροντες όταν είναι στα οδοφράγματα. Δεν θα γίνουμε ποτέ αυτοί που βλέπουν τους φτωχούς μόνο όταν παίρνουν τα όπλα. Ούτε θεωρούμε ότι μια συμμαχία των τάξεων είναι πιο εύκολη υπό τον καπνό των δακρυγόνων. Ακόμη, δεν καταλαβαίνουμε γιατί η ιδεολογική σύγχυση είναι πιο εύκολα συγχωρητέα στα λαϊκά

στρώματα του πληθυσμού απ' ότι στα ανώτερα στρώματα.

Ωστόσο, καλωσορίζουμε την επιστροφή της πάλης των τάξεων στο περιβάλλον της ενεργής δράσης.

Δεν πιστεύουμε ότι όλοι οι άνθρωποι που ήταν παρόντες σ' αυτές τις διαδηλώσεις έχουν τα ίδια ενδιαφέροντα και πιθανότατα αυτό θα φανεί εντός των ερχόμενων εβδομάδων. Πολλοί θα αφήσουν τον αγώνα μόλις η κυβέρνηση υποχωρήσει λίγο στο θέμα των φόρων για τα καύσιμα. Κάποιοι περιμένουν την επόμενη πορεία για να συγκρουστούν με τους μπάτσους, ενώ κάποιοι άλλοι θα ψηφίσουν τη Marine Le Pen. Επίσης, πιστεύουμε ότι η στήριξη κάποιων μεμονωμένων αστυνομικών και χωροφυλάκων [στρατιωτικοποιημένες αστυνομικές δυνάμεις] είναι παραπάνω από ανησυχητική.

Οπότε, παραθέτουμε εδώ κάποιες ιδέες:

1. Ας προχωρήσουμε σε μαζικούς αποκλεισμούς αντί για βίαιες διαδηλώσεις. Εκεί πιθανότατα παίζεται το μέλλον του κινήματος και εκεί επίσης επηρεάζονται σε μέγιστο βαθμό τα συμφέροντα του κράτους και των εργοδοτών. Εκεί μπορεί να γίνει εφικτή μια συνένωση των αγώνων.
2. Να στηρίξουμε τις αντι-εξουσιαστικές μορφές οργάνωσης και τις τοπικές συνελεύσεις γιατί αυτές σύντομα θα υπονομευθούν από τους αριβίστες και τους στρατευμένους σε πολιτικά κόμματα. Οι «εκπρόσωποι» που προέρχονται από την κυβέρνηση είναι ένα σημάδι αυτού του επικείμενου κινδύνου.
3. Να μοιραζόμαστε και να αντιπαραθέτουμε τις ιδέες μας με τους υπόλοιπους ανθρώπους χωρίς να κάνουμε παιχνίδι με τους λενινιστές/μπλανκιστές.
4. Καμία συνεργασία με το κράτος, την άκρα δεξιά, τον ρατσισμό και τον σεξισμό.

Κείμενο: Δημοσιευμένο στο site Paris-luttes.info στις 30 Νοεμβρίου 2018 με τίτλο «Gilets jaunes: à ceux qui n'aiment les pauvres que sur les barricades».

Μετάφραση: Χρήστος Καραγιαννάκης, μεταπτυχιακός φοιτητής
φιλοσοφίας στο ΕΚΠΑ